

09019

masterplan en
beeldkwaliteitsplan beekveld . berlicum NB
een ontwikkeling van beekveld vastgoed

09019

masterplan en beeldkwaliteitsplan beekveld . berlicum NB

het dorp . voorwoord	01
liefdevolle herinnering . de historie van de plek	03
leer je buren kennen . berlicumse architectuur	13
wie woont waar . verbijzonderingen in architectuur en stedenbouw	17
gestructureerd	41
comfortabel groen	57
wat is duurzaam? . de duurzame basis gecompleteerd door technologie	69
palet beekveld . architectonisch en stedenbouwkundig palet	75
ter inspiratie . historiserend bouwen betekent niet alleen het kopiëren van stijkenmerken	79
colofon	81

| inhoudsopgave

In dit masterplan, beeldkwaliteitsplan wordt het plan Beekveld Berlicum gepresenteerd. Het plan is in opdracht van beekveld bv opgesteld. Alle ruimtelijke tekeningen, beelden en teksten zijn indicatief weergegeven. De plankaart geldt als maatgevend.

Behalve aan de stedenbouwkundige opzet wordt in dit rapport ook aandacht besteed aan de inrichting en kwaliteit van de openbare ruimte en worden richtlijnen gegeven voor de beeldkwaliteit van de bebouwing en de inrichting van de openbare ruimte. Dit rapport zal in de komende jaren de leidraad en inspiratiebron vormen voor de realisatie van deze dorpse inbreiding.

Het onderhavige ontwerp is tot stand gekomen in een intensieve wisselwerking met de stedenbouwkundige en architectonische ambities van de ontwerpers. Dit heeft geleid tot een plan dat in evenwicht is, waarbij de hoge ambitie van het ontwerpteam op een lijn is gebracht met de uitvoerbaarheid ervan. Het resultaat is een inbreiding die tot in lengte van jaren een geliefde woonplek zal zijn aan de rand van het Berlicumse centrum, grenzend aan het buitengebied. Een complete dorpse inbreiding waar plaats is voor ontspannen wonen.

We willen ook een duurzame inbreiding ontwikkelen in de breedste zin van het woord, sociaal, stedenbouwkundig en architectonisch. En als laatste zetten we de technologie in om duurzaam te bouwen. Met sociale duurzaamheid bedoelen we dat we een plek ontwikkelen die de bewoners als hun eigen plek gaan beschouwen, een plek waar mensen zich thuis voelen, geworteld in het Berlicumse dorpsleven. Vooral door de dominante aanwezigheid van groen en water, alsmede de verscheidenheid aan woningtypes voor de verschillende doelgroepen willen we dit realiseren.

Voor een goede beeld/kwaliteit zijn samenhang en zorgvuldigheid kernbegrippen. Het plan moet zich door zijn duurzame materialisatie, stedenbouwkundige opzet en de dorpse architectonische uitvoering daarvan kunnen nestelen in het dorp Berlicum. Een bijzondere plek op de grens van het dorpshart en het buitengebied. Een plek waar de dorpse structuur en cultuur recht wordt aangedaan en waar het goed vertoeven is.

Thuis heb ik nog een ansichtkaart
Waarop een kerk een kar met paard
Een slagerij ██████████
Een kroeg, een juffrouw op de fiets
Het zegt u hoogstwaarschijnlijk niets
Maar het is waar ik geboren ben
Dit dorp, ik weet nog hoe het was
De boerenkind'ren in de klas
Een kar die ratelt op de keien
Het raadhuis met een pomp ervoor
Een zandweg tussen koren door
Het vee, de boerderijen

En langs het tuinpad van m'n vader
Zag ik de hoge bomen staan
Ik was een kind en wist niet beter
Dan dat 't nooit voorbij zou gaan....

██████████. het dorp

| het dorp

voorwoord

| in liefdevolle herinnering

de historie van de plek

Beekdalnederzettingen.

Een belangrijke ontwikkeling in de 14e eeuw is de mogelijkheid om beekdalgronden om te zetten in weidegebied. Aanvankelijk, in de 12e-13e eeuw werden ze gemeenschappelijk als hooi- en wisselland gebruikt, in de 14e eeuw werden ze in smalle stroken verkaveld.

Men kent ze in Brabant onder de naam “beemden”. Veel van de huidige dorpsstraten in Zand-Brabant gaan op deze nederzettingen terug.

Bij Berlicum is de oorspronkelijke vorm nog goed te zien.

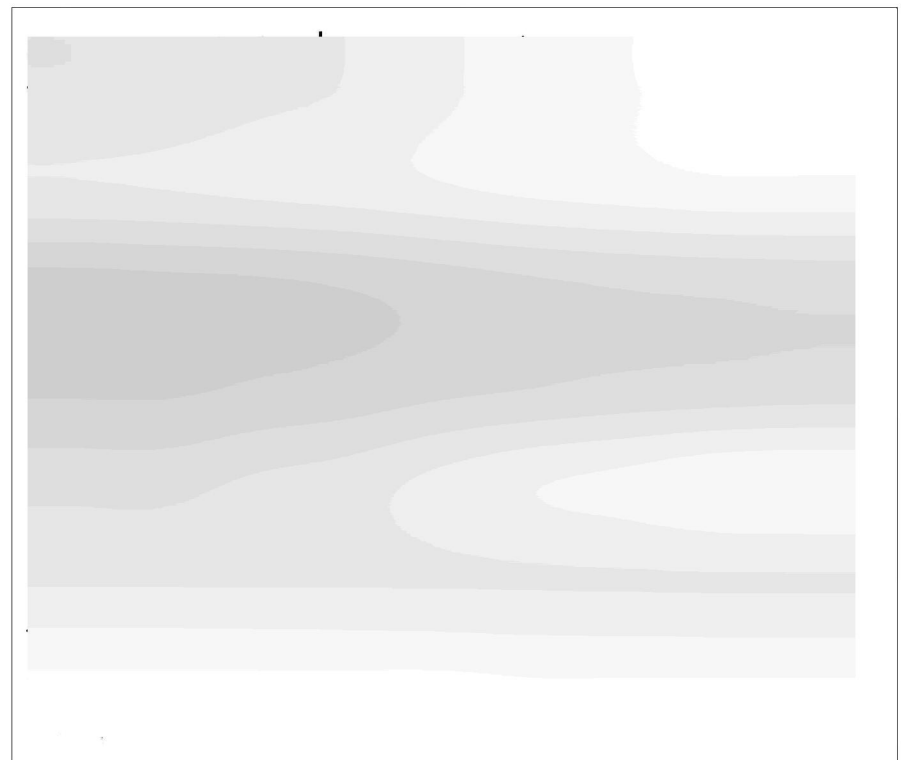

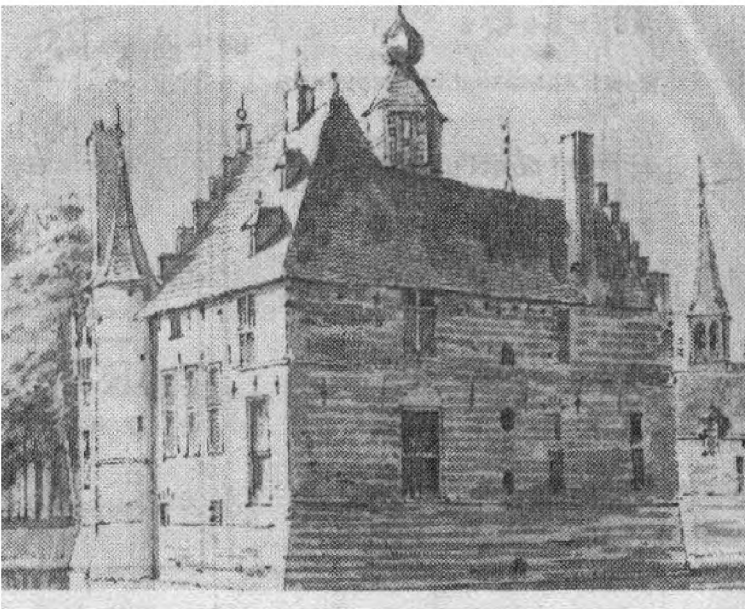
Dorpsontwikkeling Berlicum

Bij een hoge concentratie van eenmansbedrijfjes, kleine boerderijen in de wildernis werd nog wel eens een kapelletje gebouwd en is er duidelijk sprake van dorpsontwikkeling.

In Berlicum ontstaat dit nabij de Run (omgeving Raadhuisplein) op een hoge, droge zandrug, in onze streek 'Donk' genoemd.

De donkbewoners weten zich door ontginning, jacht en visvangst een sober bestaan op te bouwen rondom dit driehoekig pleintje 'De Plaetse'.

structuur

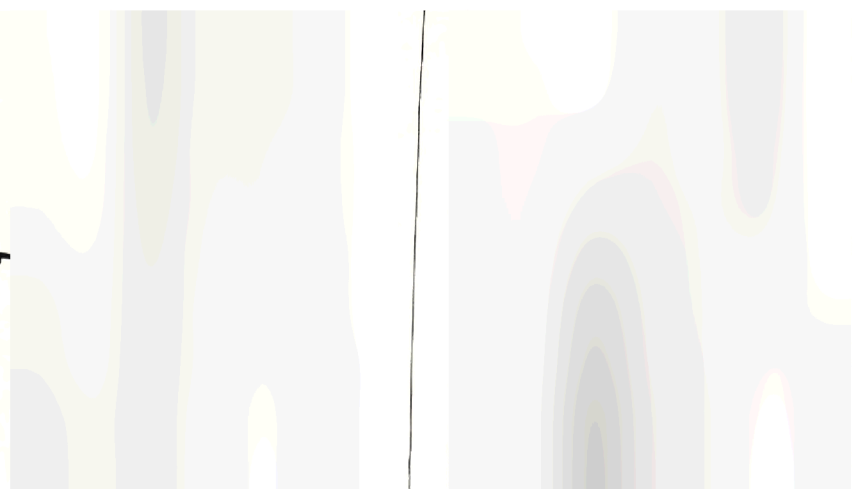
Veel Brabantse zanddorpen ontstonden rond enkele boerderijen die zo gesitueerd waren, dat de bouwmassa's een meestal driehoekige ruimte vormden "de plaatse" (zie dorps-ontwikkeling Berlicum).

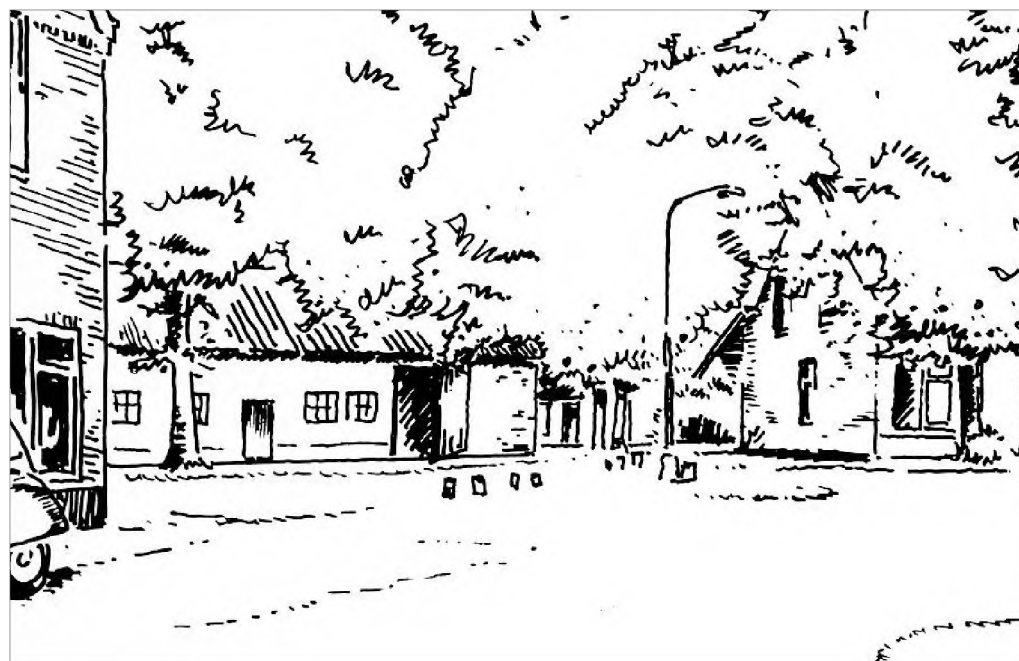
Vanaf de eerste vestigingen rond een plaatse ontwikkelden zich enige wegen: de dreef waarlangs het vee naar de heide werd gedreven; de dijk die via de voorde (doorwaadbare plaats) naar de overkant van de waterloop leidde en verder.

Min of meer haaks op de dreven en dijken evenwijdig aan het beekdal ontstonden verbindingen tussen meerdere, op de dalhelling gelegen nederzettingen. De wegen of straten volgden de hoogtelijnen, waardoor ze een kronkelend verloop kregen.

Wanneer de afstanden in het dorp te groot werden ontwikkelde het zich verder langs achterstraten, evenwijdig aan de hoofdstraat. Hierbij bleef de gerekte structuur behouden.

Op het snijpunt van meerdere belangrijke wegen kon een spinnenwebachtige structuur ontstaan met radiaal gerichte hoofdroute's waartussen later secundaire verbindingen ontstonden.

straatprofielen

snel en langzaam verkeer, voetgangers verkeer

-Openbare ruimte

We maken besloten ruimten. Gesloten wanden (bebouwing en hagen) een 'plafond' van bomen en daken, beëindiging van de ruimte (bijvoorbeeld een bocht in de weg) en kleine maten.

kleine maten, wanden, plafond: intimiteit

-parkeervisie

het parkeren van auto's gebeurt in hoofdzaak in parkeerstroken langs de wegen (langsparkeren); overige door middel van parkeren op eigen terrein en in enkele parkeerkoffers.

stedenbouwkundige uitgangspunten

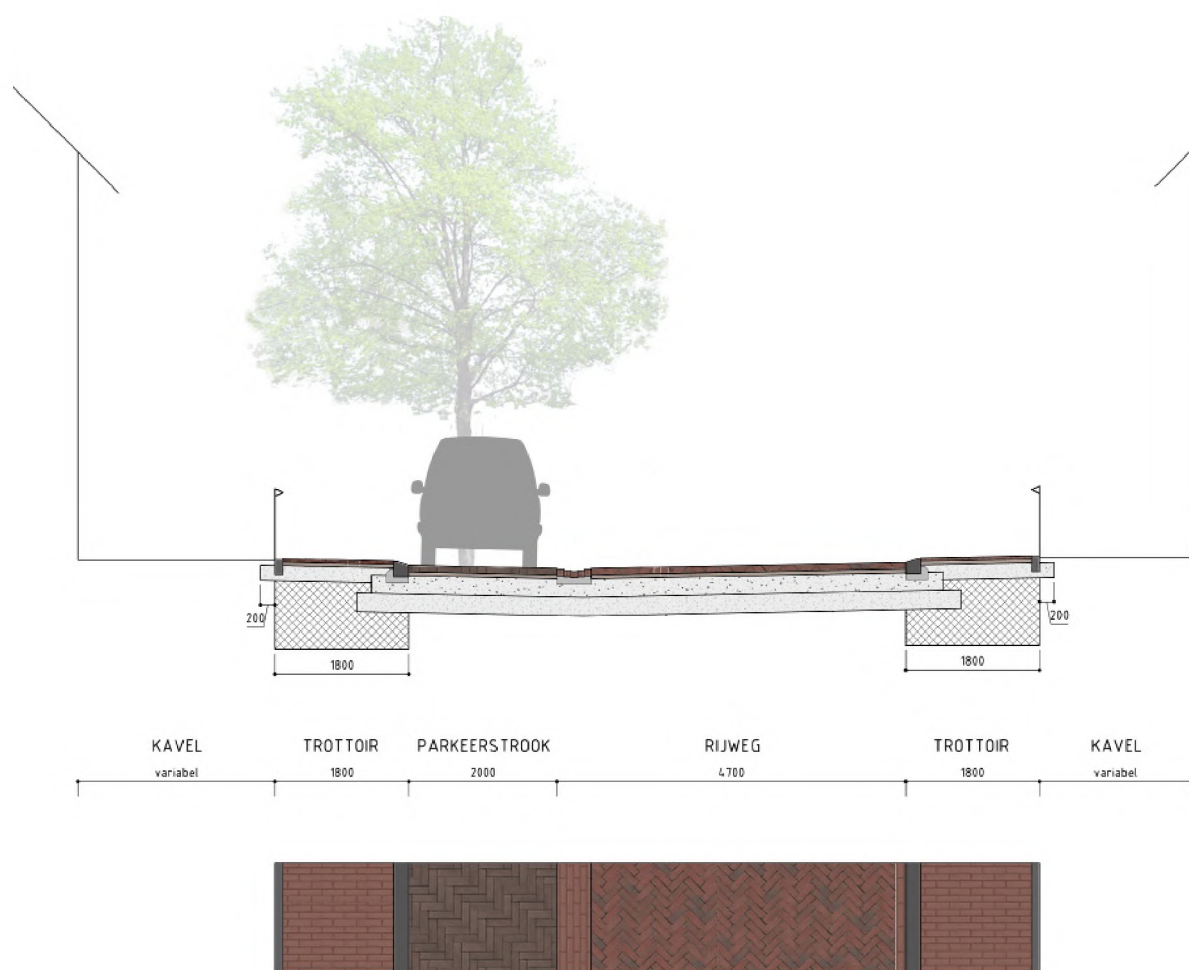
De straat en de hoek.

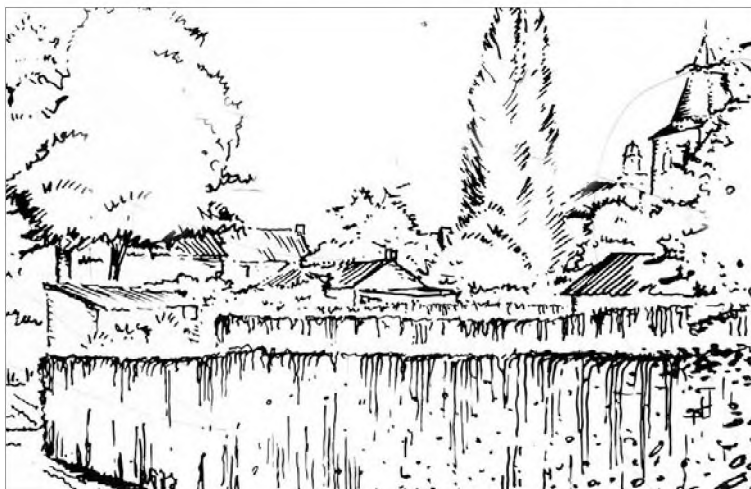
-De hoofdroutes, en straten zijn langgerekt en (flauw)gebogen. Zij volgen van oorsprong de geologie van het landschap (de Run) en worden onregelmatig begeleid door laanbeplanting (als gevolg van het voortplantrecht en het op verschillend tijdstip kappen) De straat Beekveld is hier een duidelijk voorbeeld van.

Hoofdroutes zijn langgerekt en flauw gebogen, de rijbaan is smal: er zijn molgoten en zandstroken, voorzien van bomen.

-Smalle profielen tussen de gevels voorkomen brede rijbanen en diepe voortuinen. Langs smalle klinkerweg molgoten plaatsen en dan de privéstoep, voorerf of smal 'boerentuintje'.

-Laat springerige wanden ontstaan. In het horizontale vlak (de rooilijn) door 'voortuinen' van verschillende diepte toe te laten, vanuit de weg. In het verticale vlak door verschillende mogelijkheden toe te staan, zoals wisselende nokhoogten, goothoogte dakrichting en plattedaken.

- langgerekte rijenwoningen niet meer dan ca. 5 aaneengeschakeld zodat hun totale lengte die van een langgevelboerderij nabij komt.

- bouwmassa's enkelvoudig en gesloten van vorm houden. De gevelarchitectuur eenvoudig en aan straatzijde vrij gesloten houden, dit bevordert de privacy en houdt de materialen traditioneel. Op deze manier laten de verschillende woningen zich gemakkelijk in het dorpsbeeld voegen.

- korte loopafstanden en voldoende ontsluiting van het buitengebied en binnenterreinen. Vanouds ontstonden zo 'dwars' op de hoofdroutes de diverse doorsteekjes welke omzoomd werden door menshoge hagen. Zo ontstond het 'achter' pad, dat soms dwars door een binnenterrein liep.

- het gebruik van de kavel laat ruimte voor wanorde; schijnbare toevalligheid en kitsch wat in een dorp nog kan. Dit hoort bij het organische groeiproces. Zij maken het 'Brabantse' leven en verhogen het woonplezier, de interessantheid en eigenheid van de (woon)omgeving meer dan orde, monotonie, starheid en keurige tuintjes. Laat het bouwen en de situering van de bebouwing vrij binnen bepaalde ruime marges. Het maakt de straatwand levendig en springerig. Een ondiepe voortuin levert een intiemer en interessanter straatbeeld en verlengt de achtertuin. Een beetje scheefstand verhoogt de identiteit, een afwijkende daktype de afwisseling.

| leer je buren kennen

'berlicumse' architectuur

| wie woont waar

verbijzonderingen in architectuur en stedenbouwkundige positionering onafhankelijk van de programmatische invulling

Het algemene beeld van het dorp wordt sterk bepaald door de kwaliteit van de grote groep.

Met de grote groep verwijzen we naar de arbeiderswoningen die het dorp mee hebben gevormd. De leefbaarheid in het dorp wordt voor een groot deel bepaald door deze woningen.

In ons plan noemen wij deze de basiswoningen. Zij vormen de wanden voor de wegenstructuur en daarmee voor een groot gedeelte de sfeer van het plan. Deze basis moet sober en evenwichtig zijn; een opmaat voor de bijzondere gebouwtypologieën, zoals elders in het plan gemarkeerd.

basiswoningen

sobere architectuur
functioneel
eenduidig in materiaalgebruik
incidentele aan- en opbouwen (kitsch)

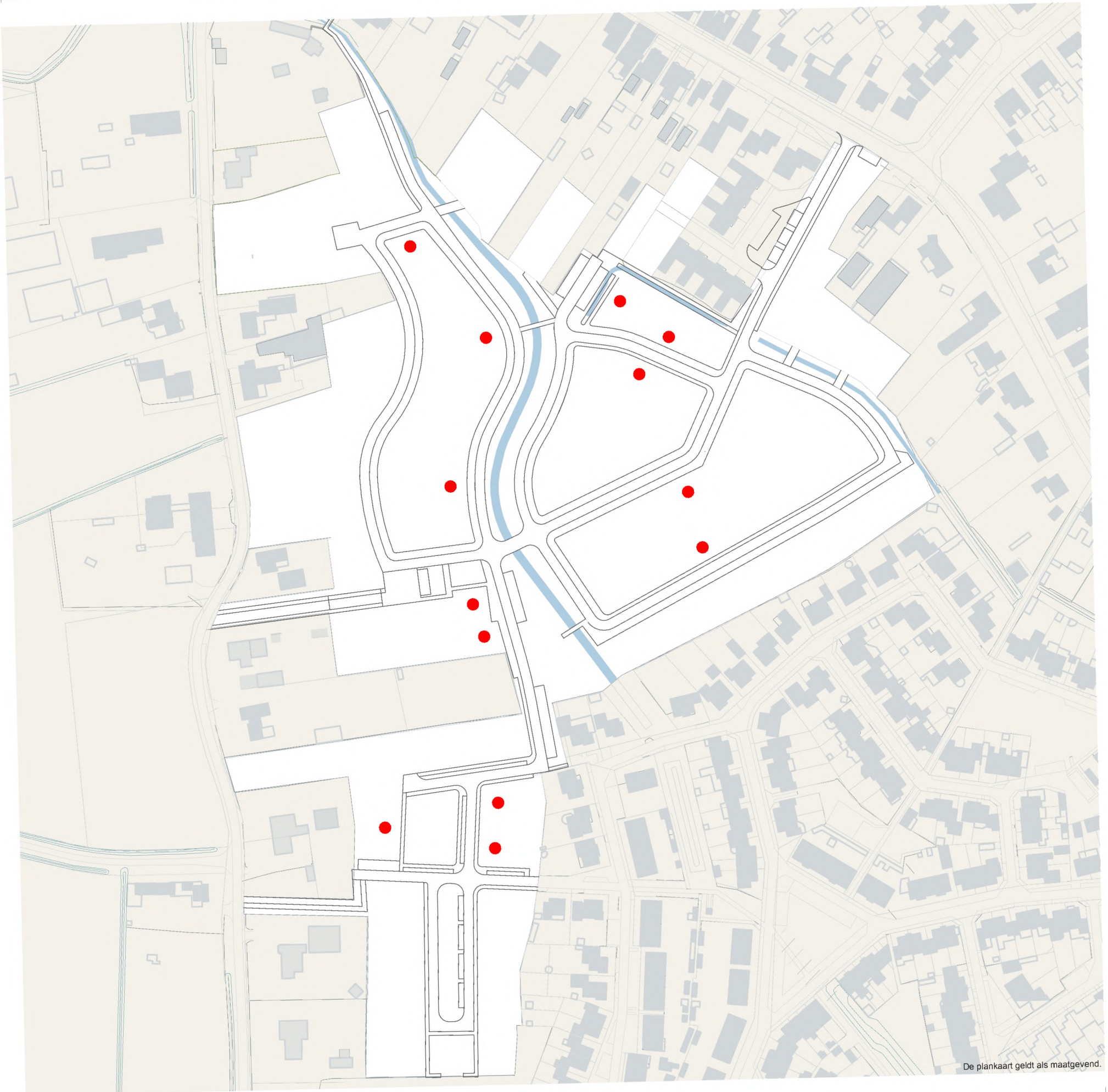

Incidentele woningen mogen als verbijzonderingen anders gematerialiseerd worden, Deze regel geldt voor een maximaal aantal woningen corresponderend met circa 10% van het totale aantal basiswoningen in het plan.

- bakstenen : gebakken uitstraling met beoogde kleurschakering
- dakpannen : dakpan met beoogde kleurschakering

basiswoningen

sobere architectuur
functioneel
eenduidig in materiaalgebruik
incidentele aan- en opbouwen (kitsch)

De plankaart geldt als maatgevend.

De langgevelboerderij is in de loop van de 18e en 19e eeuw ontstaan uit een boerderij van het type hallenhuis en behoort dan ook tot de hallenhuisgroep. Het hallenhuis was tot na de middeleeuwen in heel Noord-Brabant in zwang. Daarna zijn er regionale varianten op dit type ontstaan.

Vanaf de 17e eeuw ontstond de behoefte om de woning, de stal, de schuur en de dorsvloer onder één dak te brengen. Daarnaast was het voor de toegankelijkheid noodzakelijk dat de toegangsdeuren tot de diverse ruimtes naast elkaar in de lange gevel konden worden aangebracht. (Bij het hallenhuis waren deze in de achtergevel geplaatst.) De schuurdeur was hierbij hoger dan de staldeur, omdat er wagens doorheen moesten kunnen rijden. Ook het woongedeelte werd uitgebreid, en wel met een grote zitkamer, die pronkkamer werd genoemd.

Ook al waren alle belangrijke functies in een gebouw ondergebracht, toch kwamen er ook bijgebouwen voor. Het afzonderlijke bakhuis, waarin brood werd gebakken, werd veelvuldig toegepast in de 19e en de 20e eeuw, vanwege veiligheidsredenen. Ook toiletgebouwtjes, varkens- en kippenhokken werden vaak als afzonderlijke constructies neergezet, zeker sedert de 19e eeuw.

langgevelvolume

sobere architectuur
functioneel
eenduidig in materiaalgebruik
eenduidig in massa-opbouw
vallen op door volume
vormen samen interessante ensembles

Incidentele woningen mogen als verbijzonderingen anders gematerialiseerd worden. Deze regel geldt voor een maximaal aantal langgevelvolumes corresponderend met circa 10% van het totale aantal langgevelvolumes in het plan.

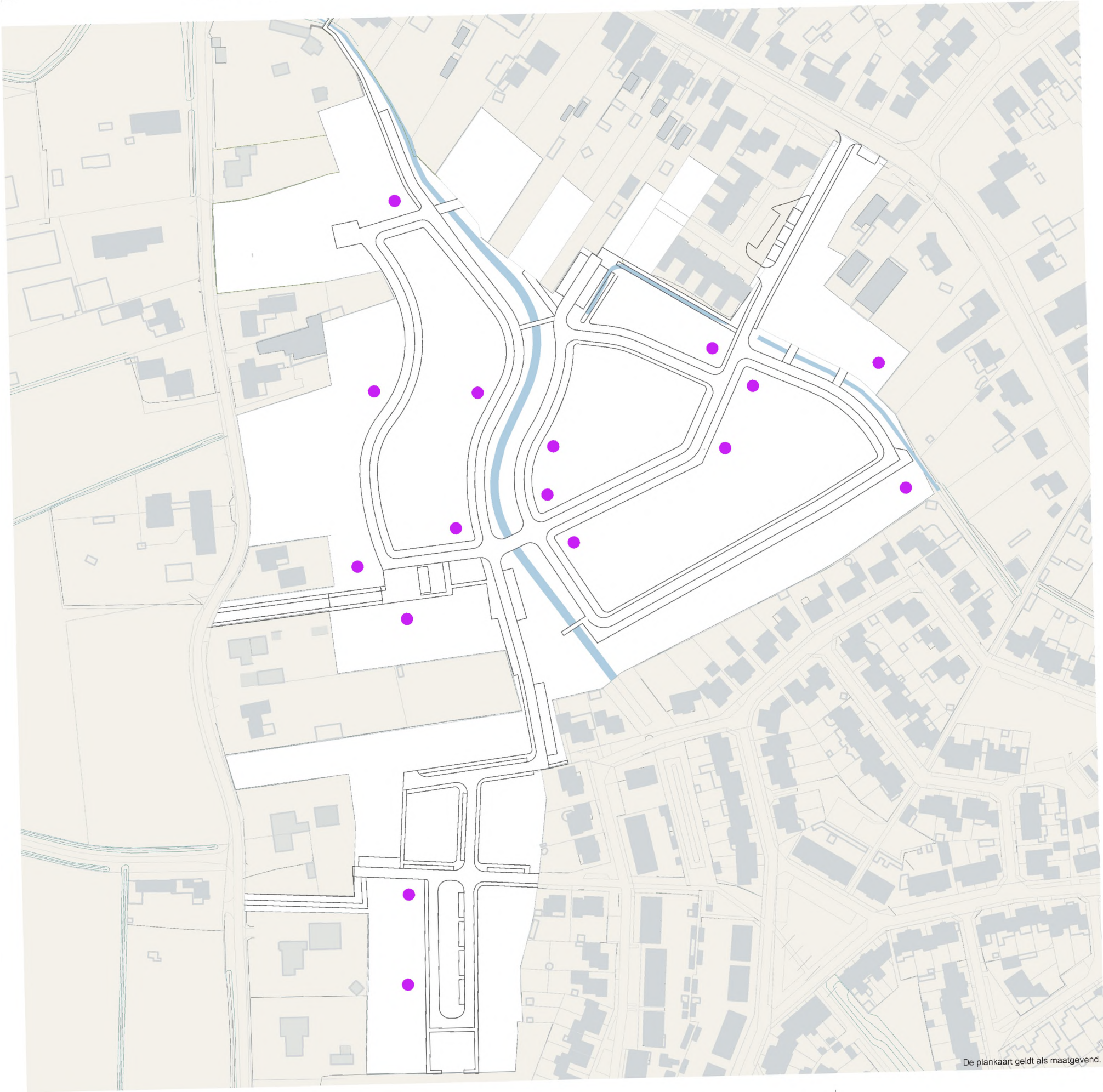
cementeren of wit keimen

bakstenen : gebakken uitstraling met beoogde kleurschakering
dakpannen : dakpan met beoogde kleurschakering

langgevelvolume

sobere architectuur
functioneel
eenduidig in materiaalgebruik
eenduidig in massa-opbouw
vallen op door volume
vormen samen interessante ensembles

De plankkaart geldt als maatgevend.

Een herenhuis is een -meestal chique- woningtype dat bestaat uit minimaal twee volledige woonlagen (dus zonder schuine wanden) en een zolder. De dakgoot ligt minimaal op plafondhoogte van de eerste verdieping. Een herenhuis heeft een 'hoge gootlijn'.

Een herenhuis kan zowel vrijstaand zijn, als een rijtjeshuis. Door de bouwwijze heeft een herenhuis veel woonruimte.

Een herenhuis heeft een ruime inhoud, hetgeen betekent dat de bouwkosten ook hoog zijn. Om die reden werden herenhuizen in het verleden door de rijken, de heren, bewoond. Het interieur kenmerkt zich vaak door hoge plafonds, sierlijk lijstwerk en andere ornamenten, glas in lood, en grote schouwen. De term herenhuis beantwoordt daarmee aan een bepaalde verwachting en geeft meteen enige status aan een huis.

statige architectuur
plint lijf kop
eenduidige volumes
ornamentiek
luxue uitstraling

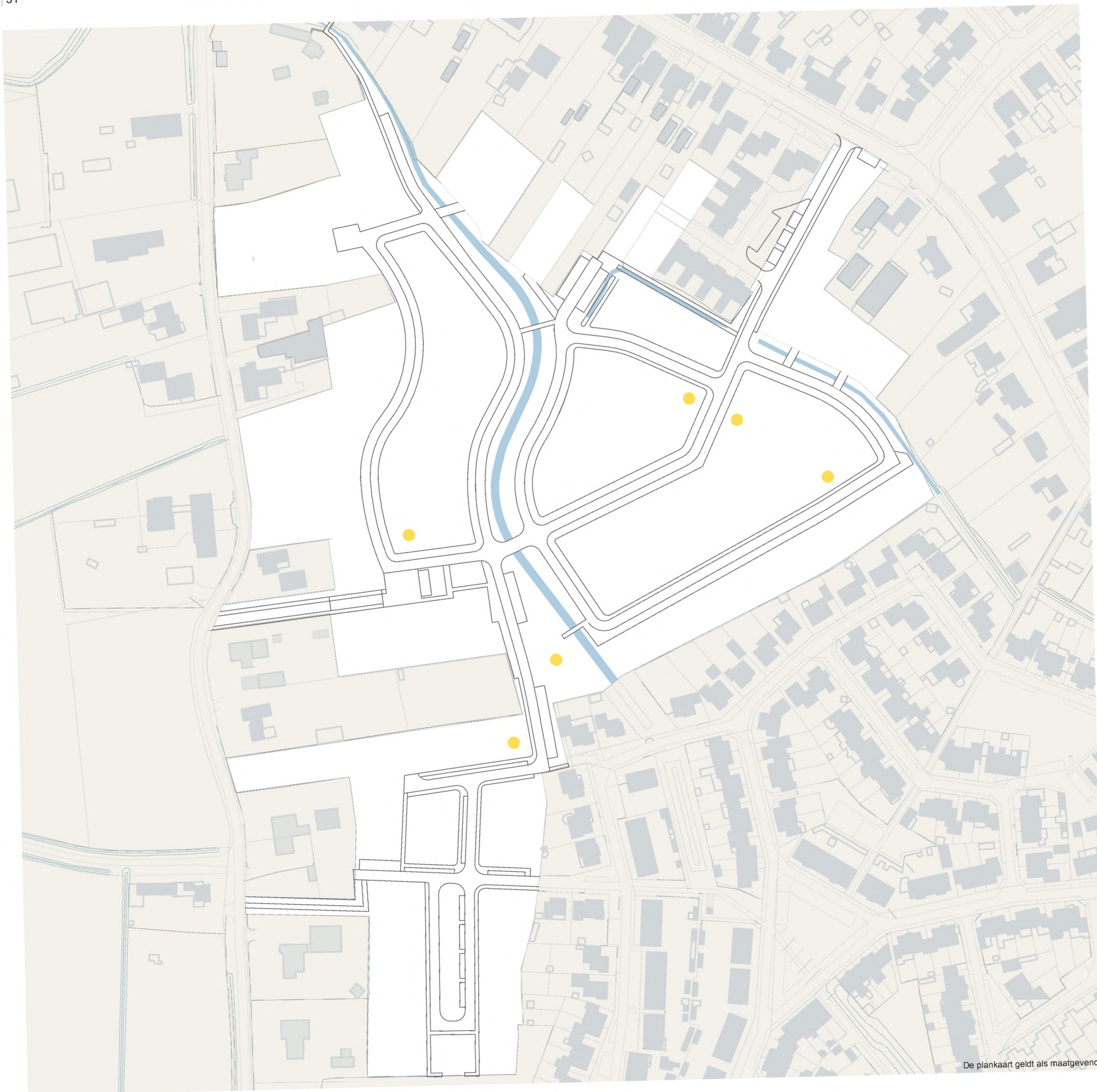
Incidentele woningen mogen als verbijzonderingen anders gematerialiseerd worden. Deze regel geldt voor een maximaal aantal woningen corresponderend met circa 10% van het totale aantal herenhuizen in het plan.

bakstenen : gebakken uitstraling met beoogde kleurschakering
dakpannen : dakpan met beoogde kleurschakering

het herenhuis

statige architectuur
plint lijf kop
eenduidige volumes
ornamentiek
luxe uitstraling

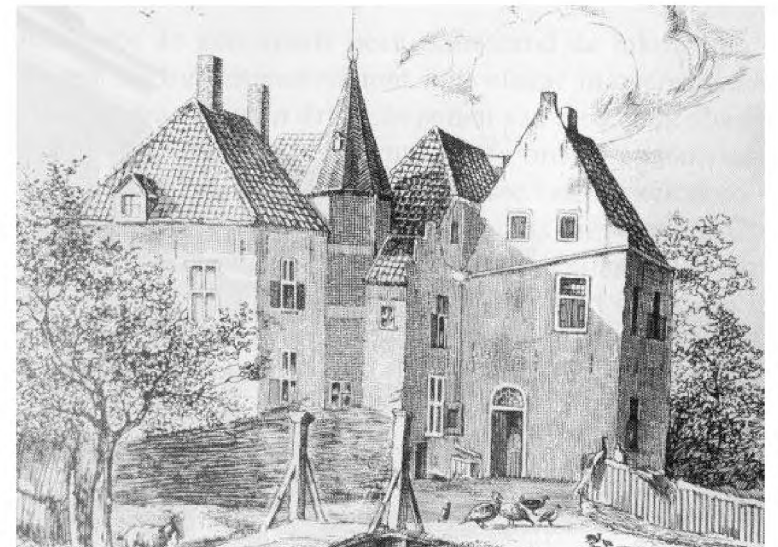
De plankkaart geldt als maatgevend.

In ons plan lag een opgave voor een gebouwd complex met een maatschappelijke functie. Het volume van dit programmaonderdeel is van een dusdanige aard dat dit niet meer valt in te passen binnen de structuur van het dorpse plan. Het werd een uitdaging dit, toch wel massale gebouw op een logische wijze in te passen.

De Run is in een ver verleden verdedigd door kasteel Vredendaal en kasteel Beekveld. De schaal van het appartementenblok in ons plan ten opzichte van de woningen is vergelijkbaar met de schaalverhouding tussen de historische kastelen Vredendaal en Beekveld en het oude Berlicum.

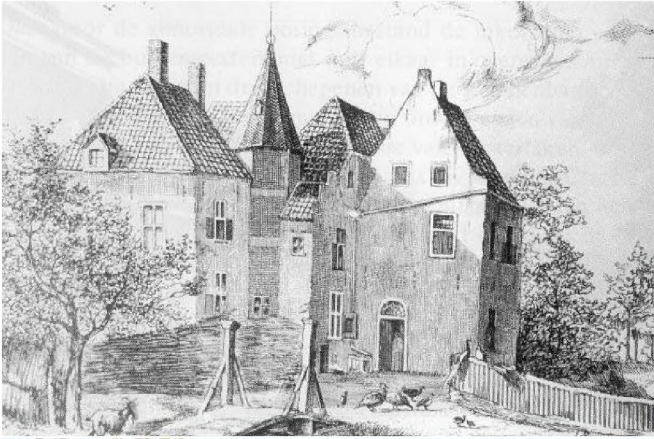
Deze kastelen werden op een strategische plek in het landschap gebouwd. We wilden het appartementen gebouw ook op een logische en strategische plek situeren. Op een plek waar genoeg ruimte in het plan zit voor groen, een plek waar het blok prominent aanwezig is in het plan maar het niet in het centrum van de belangstelling staat. Uiteindelijk heeft het blok zijn plekje gevonden daar waar er ruimte is gemaakt door de Run, in de luwte aan de zuidzijde van het plan.

De architectonische referentie is als logisch gevolg die van het kasteel. De overige kasteel gerelateerde bebouwing in het plan (poortgebouw, koetshuis, stallen etc.) kent een gelijke materialisering.

het kasteel en bijgebouwen

zware baksteen-architectuur
geschakelde volumes
ornamentiek en sober
duidelijke entree

keuze uit rood- of mangaankleurige variant
bij grote volumes passen grotere baksteen-
formaten, bijvoorbeeld kloostermoppen

bakstenen	:	gebakken uitstraling met beoogde kleurschakering
dakpannen	:	dakpan met beoogde kleurschakering

het kasteel en bijgebouwen

zware baksteen-architectuur
kleine ramen
geschakelde volumes
ornamentiek en sober
duidelijke entree

erfscheidingen

lage groene hagen
menschoge hagen
boerenstoepje met leilinden
gemetselde tuinmuren
gemetselde poorten
stalen hekwerk

programmatisch

de basiswoningen
de langevel boerderij
het herenhuis
het kasteel

dorps wonen

3d impressie

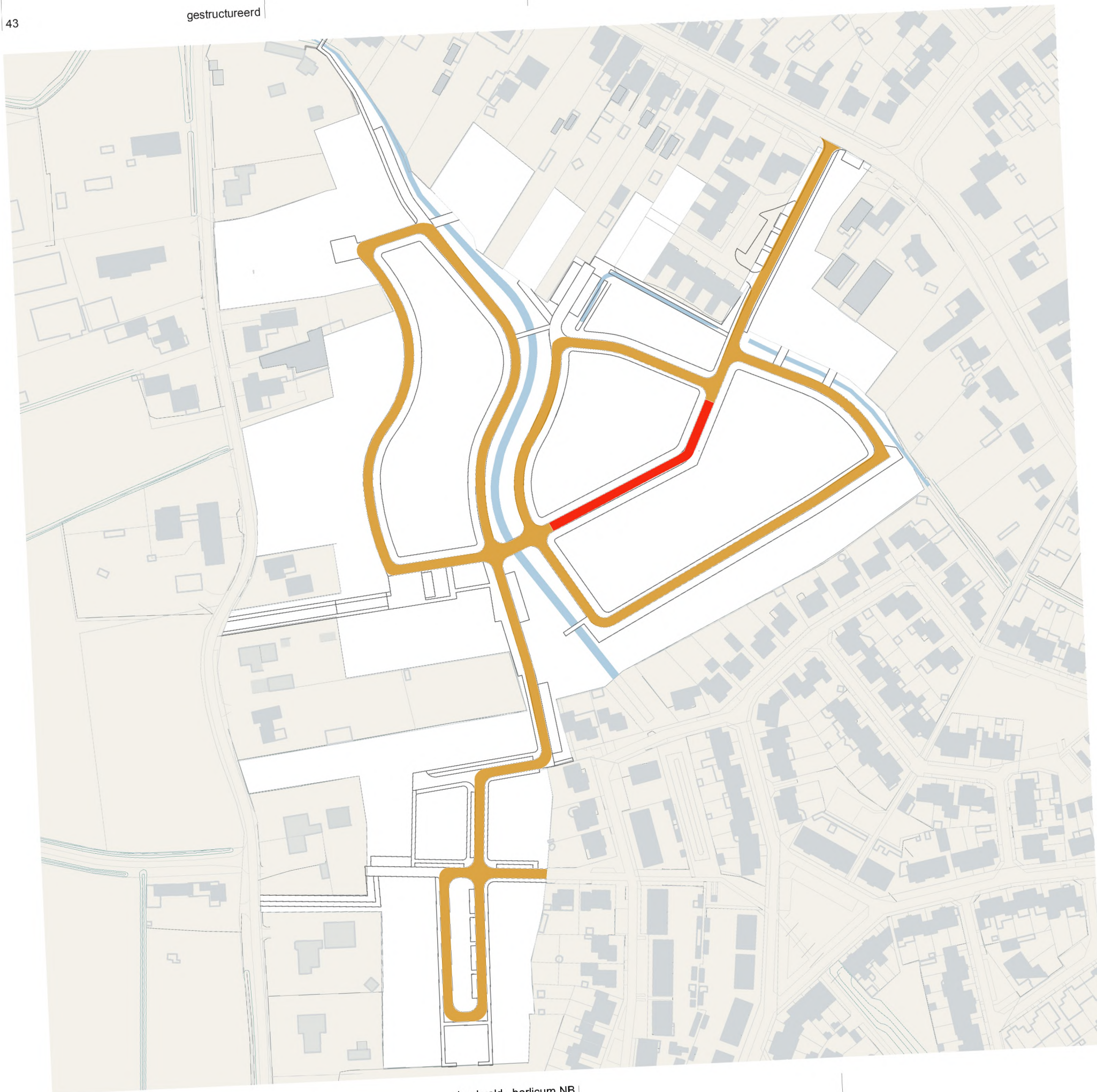

| gestructureerd

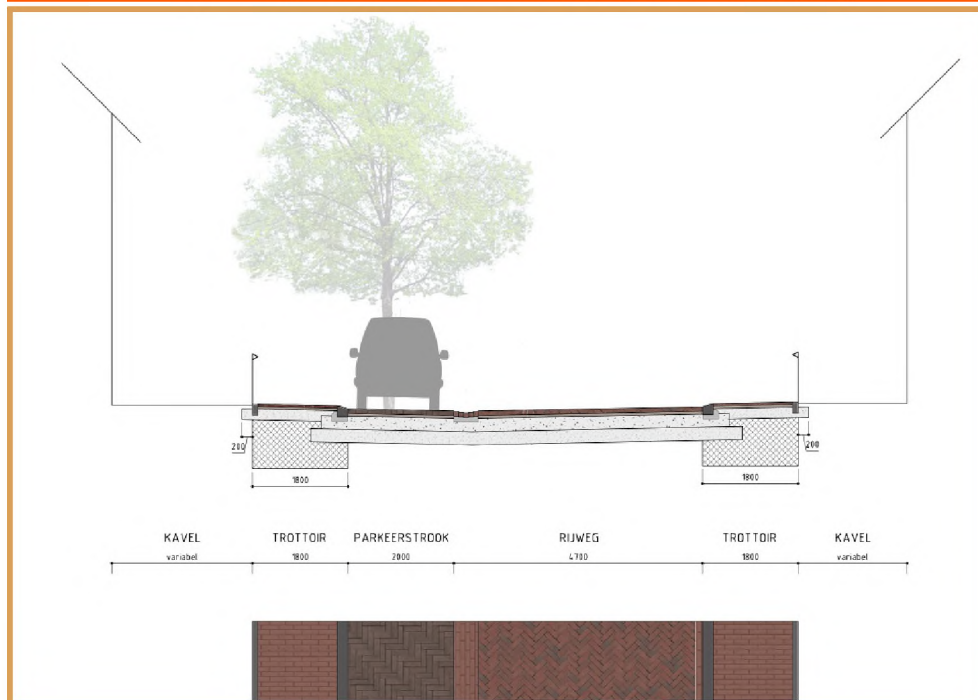
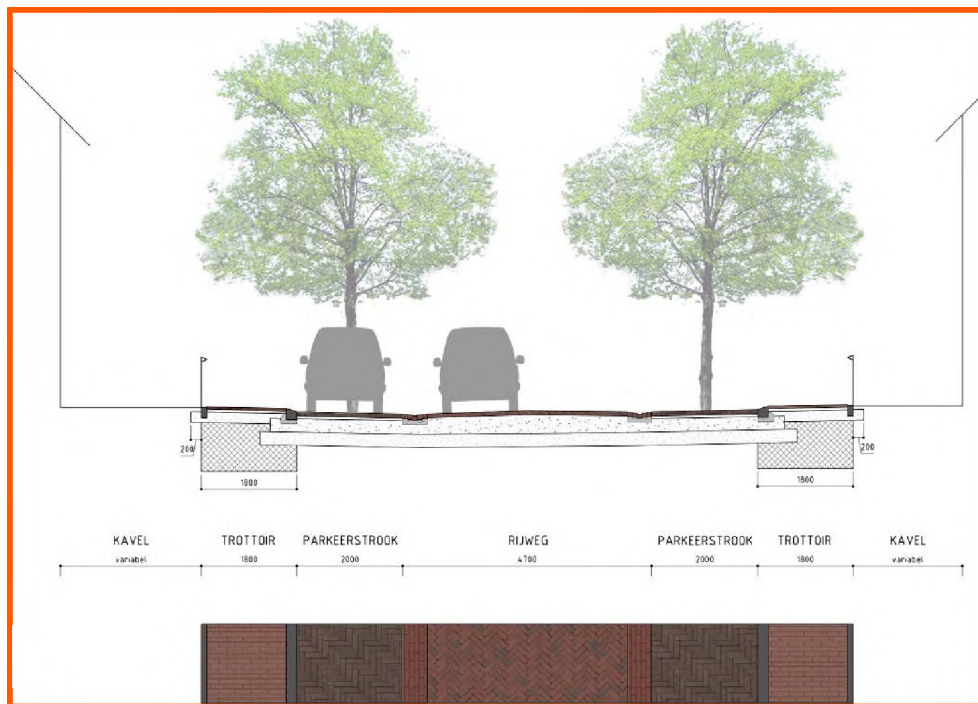
Auto, vliegtuig de trein de boot
Wat is de wereld toch groet

Als ich mien oage sloet zeen ich elke daag wat meej
De wereld is groet in mien dorp aan de rivier

 - auto, vliegtuig

beekveld . berlicum NB

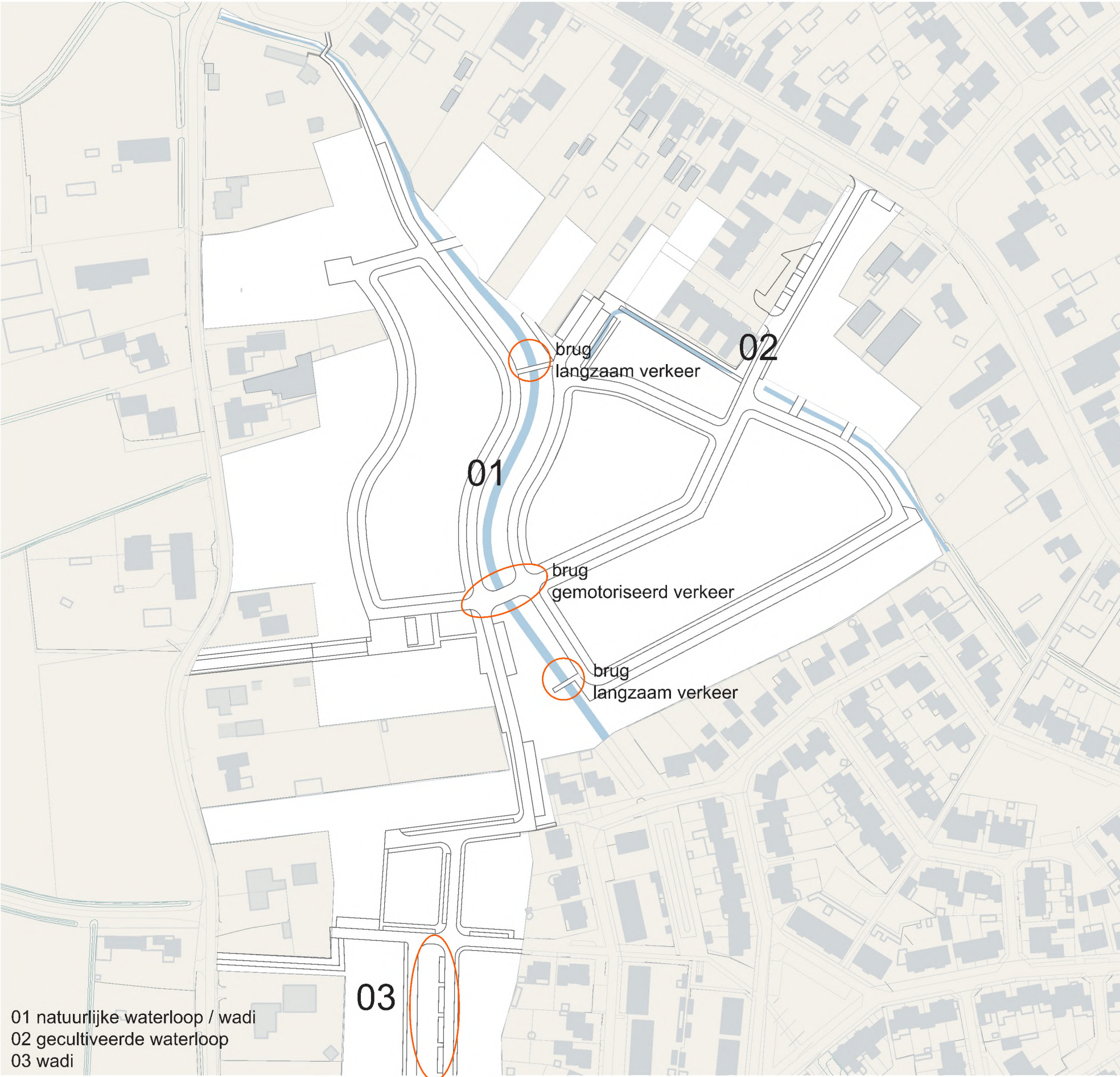
lanen, wegen en parkeren

parkeren conform gemeentelijke norm

lanen en wegen

natuurlijke waterloop

gecultiveerde waterloop

gecultiveerde waterloop

wadi

water en bruggen

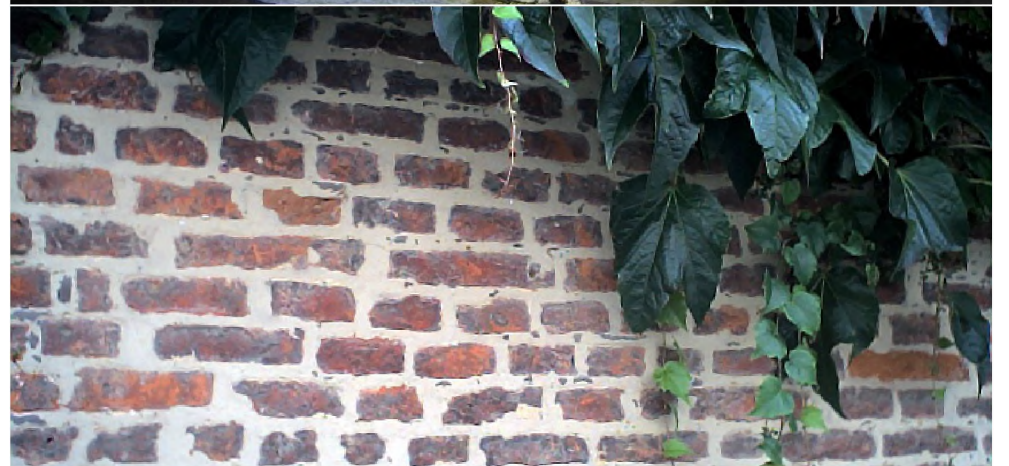
bruggen

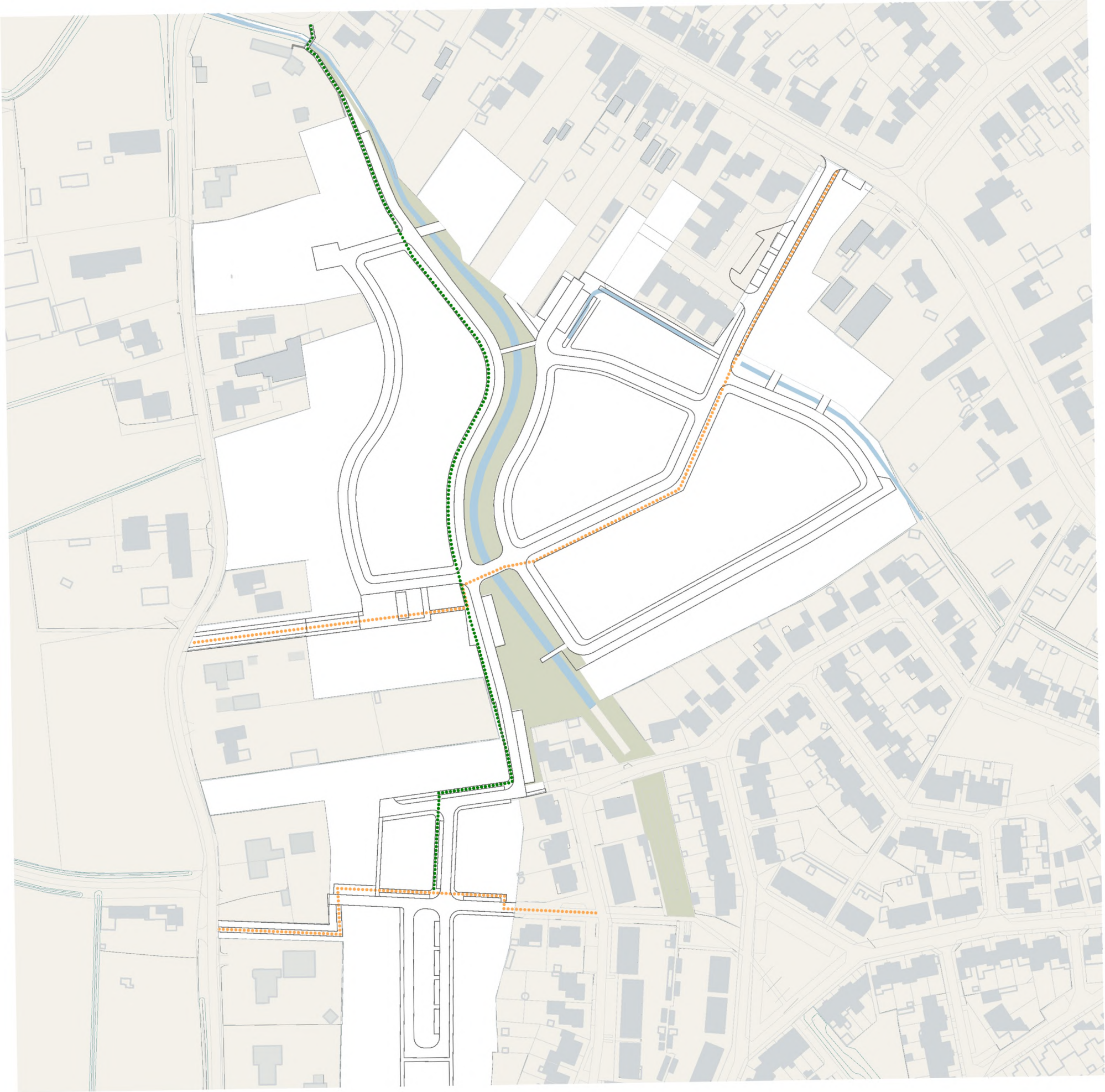
houten bruggen voor voetgangers en fietsers

bruggen

gemetselde brug voor gemotoriseerd verkeer

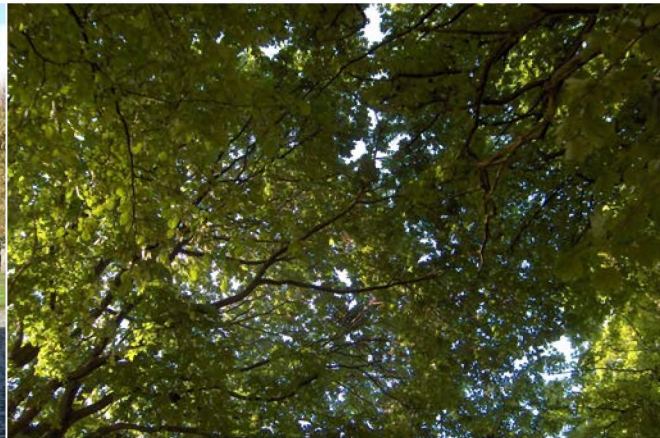

wandelroutes

de versteende route langs pleinen naar buitengebied

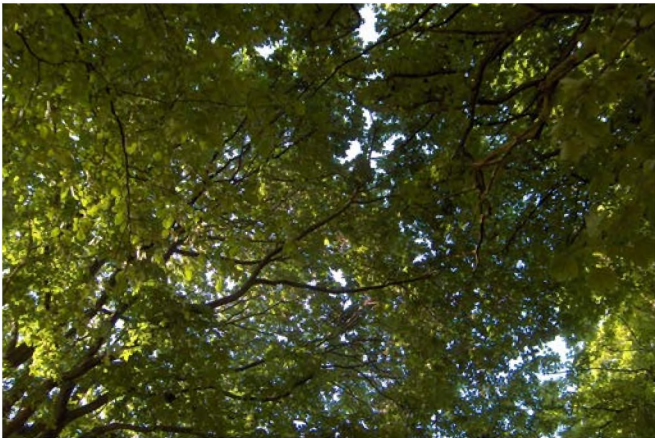
de groene route door de beekzone

De plankaart geldt als maatgevend boven dit verkavelingsplan.

hoven en pleinen

beekzone

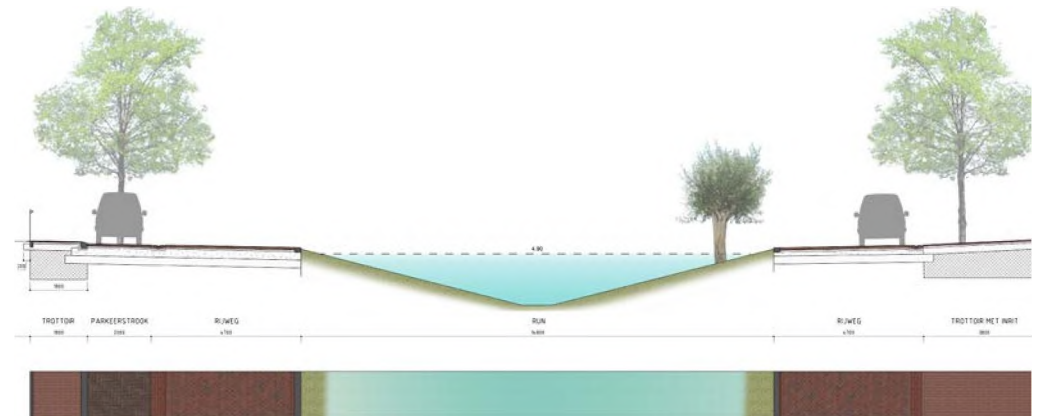
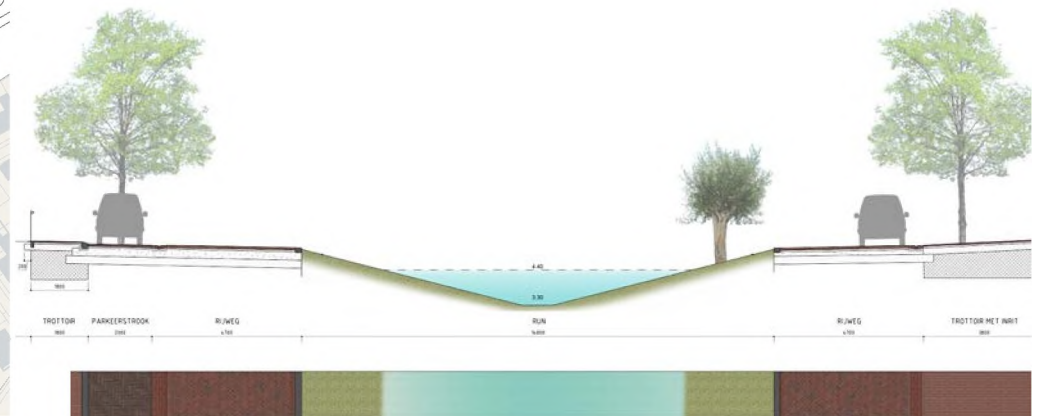
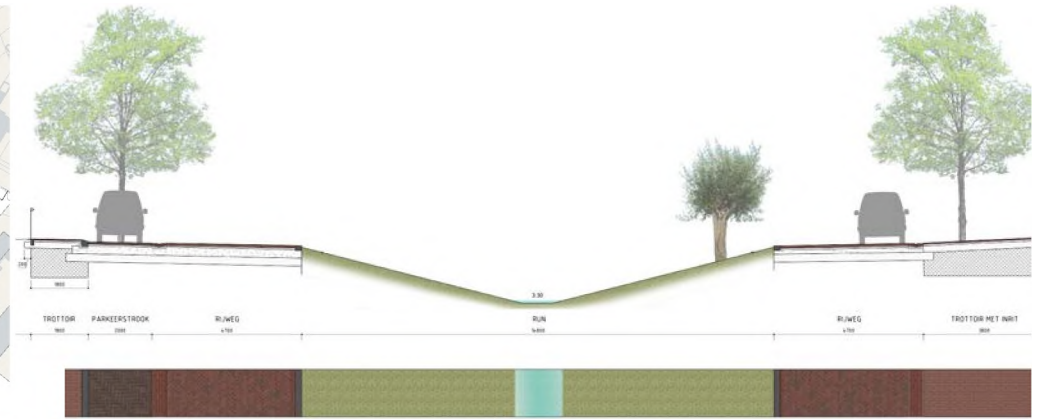
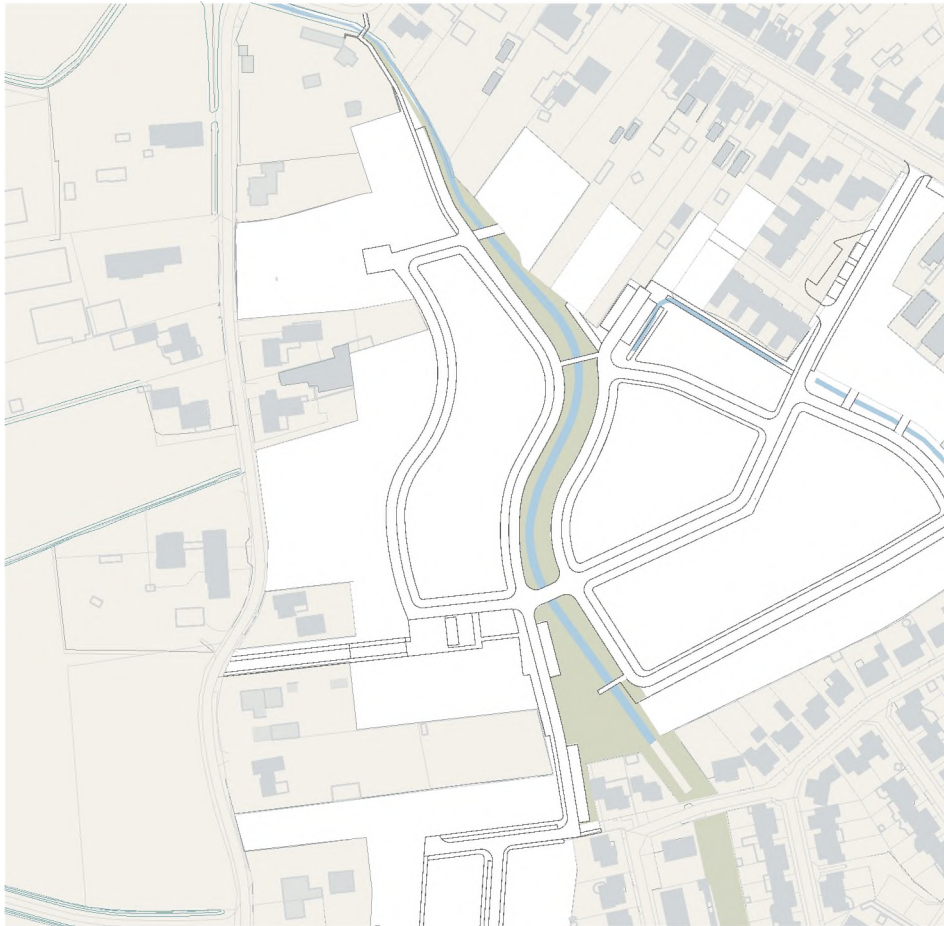
de groene route door de beekzone

| comfortabel groen

natuurlijke oevers

Om de Run beleefbaar te maken en onderdeel uit te laten maken van het dorpsbeeld is het belangrijk de oevers van de beek te verbreden en deze oevers als een volwaardige groenstrook in te richten. Langs de watergang kunnen de nu steile oevers waar mogelijk worden omgevormd tot flauwe oevers. Oevers zullen vanuit water- en groenbeheer gemaaid worden.

Dit heeft enkele voordelen:

- het creëren van maximale infiltratiezone tijdens piekmomenten watertoevoer;
- het zichtbaar maken van waterloop;
- het creëren van kansen voor specifieke flora en fauna;
- het maken van een gevarieerd beeld.

De gehele zone van de Run wordt aangelegd als infiltratiezone om de piekafvoer ter plaatse vast te houden en vertraagd af te voeren en indien het grondwaterpeil het toelaat ter plaatse te infiltreren.

Beekvallei

Langs de Run komen natuurlijke oevers voor, overwegend bestaand uit gras.

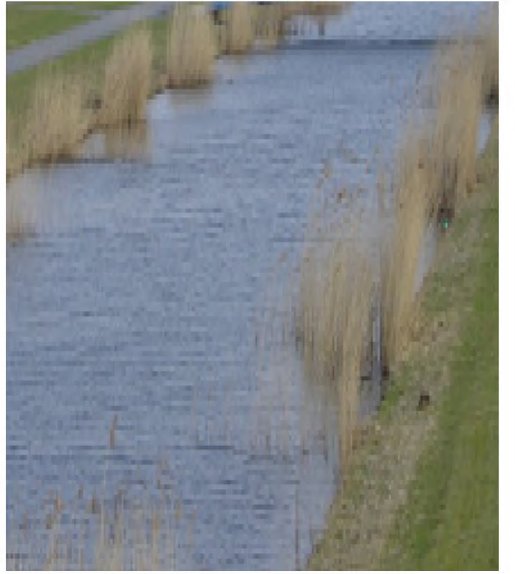
Een bijzonder aspect van deze natuurlijke oevers is de diversiteit vanwege de wisselende waterstanden in de Run.

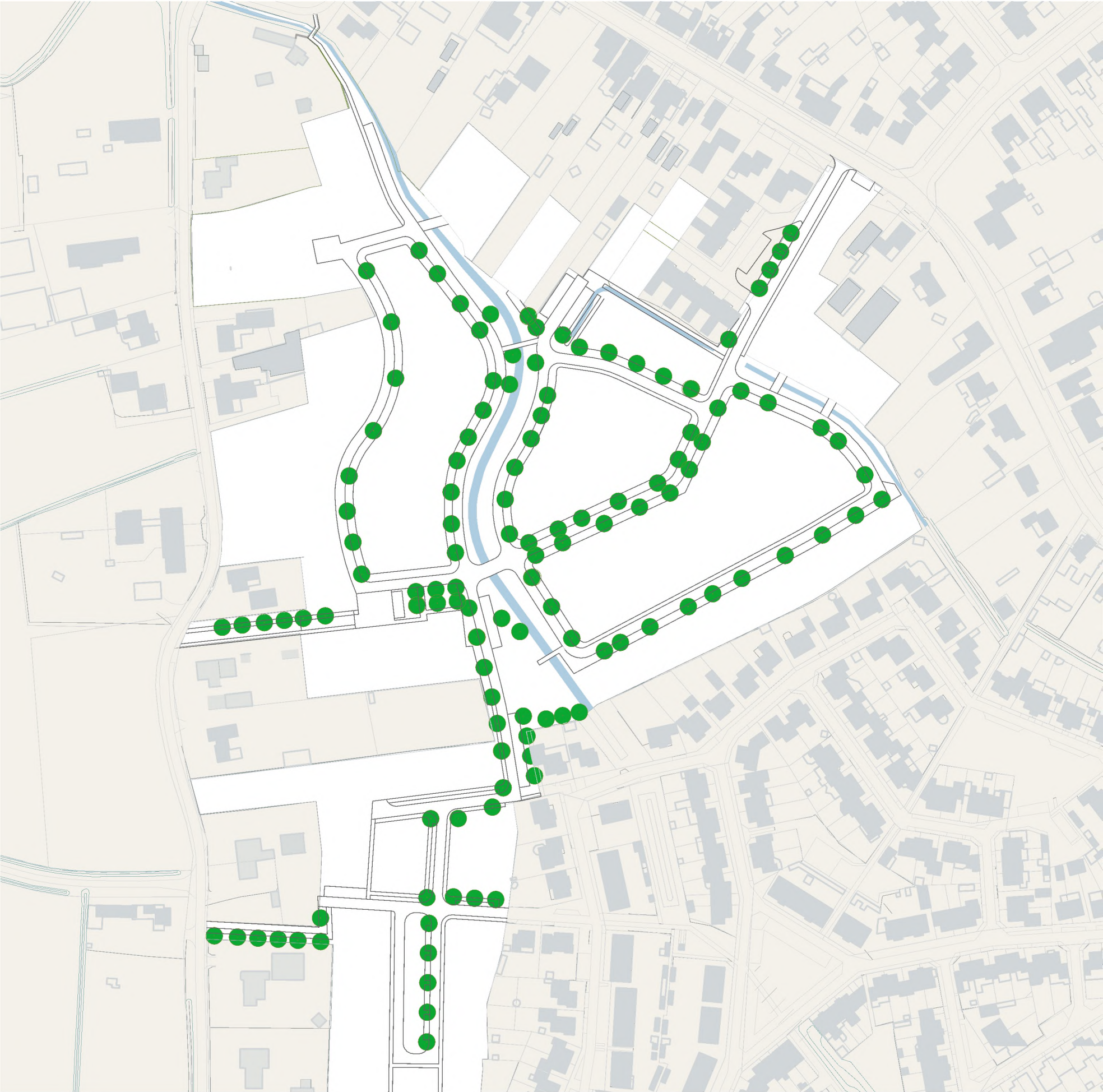
Het onderhoud van deze zone beperkt zich door periodiek maaien, waarbij er direct op de waterlijn beneden aan de oever variatie op kan treden met kruidachtige planten.

Langs de Run is verder ruimte voor boombeplanting, zoals inheemse bomen.

de run

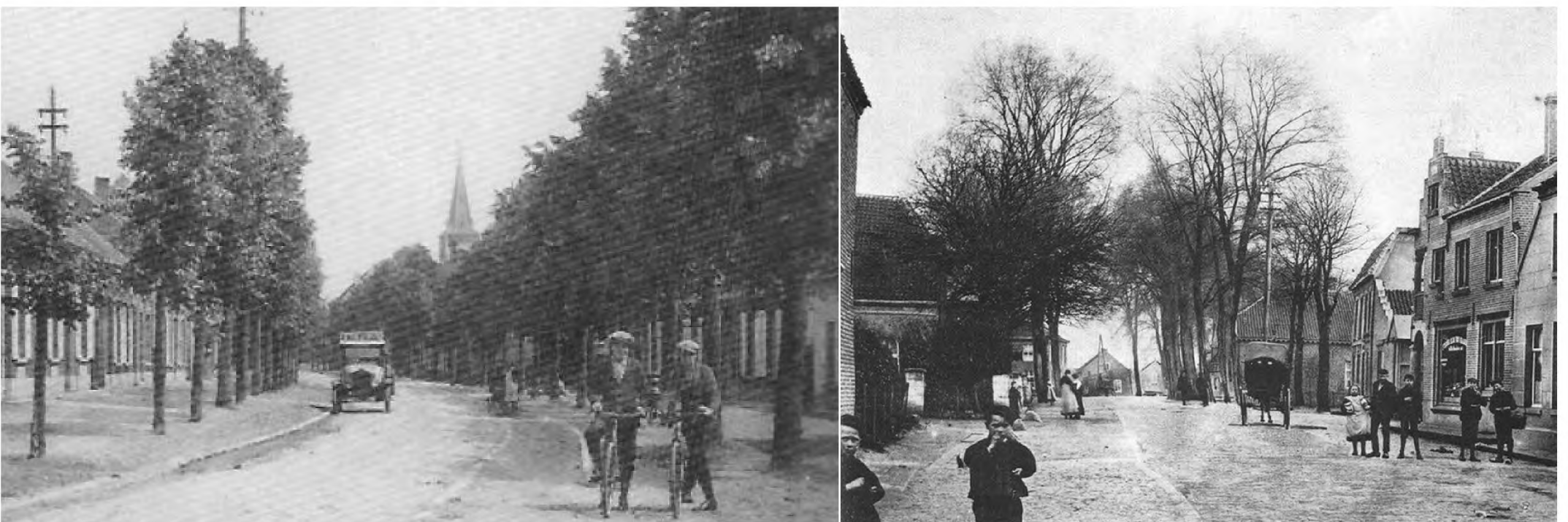

Laanbomen

Langs de wegen worden eenzijdig bomen geplant. De boomspiegel is groot genoeg voor bomen en heesterbeplanting.
Deze bomen vormen deels, samen met de gevels, een dak boven de straat en weten het gevoel van intimiteit en geborgenheid te creëren.
Statige bomen die een karakteristiek beeld geven vinden we op de pleintjes.

Langs de wegen worden soorten toegepast van de tweede orde, zoals bijvoorbeeld *Pyrus* en *Corylus*.
Op de pleinen zijn bomen van de eerste orde voorzien zoals bijvoorbeeld *Eik* en *Linde*.
Langs de Run zullen met name inheemse soorten van eerste en tweede orde geplant worden. Hierbij kunnen soorten als de *els*, de *es* en de *wilg* toegepast worden.

lanen

leivormen

Als particulier initiatief op eigen voorerf stimuleren

Leivormen

Leivormen voor een landelijk gebouw geven het ultieme beeld van het Brabantse dorp.

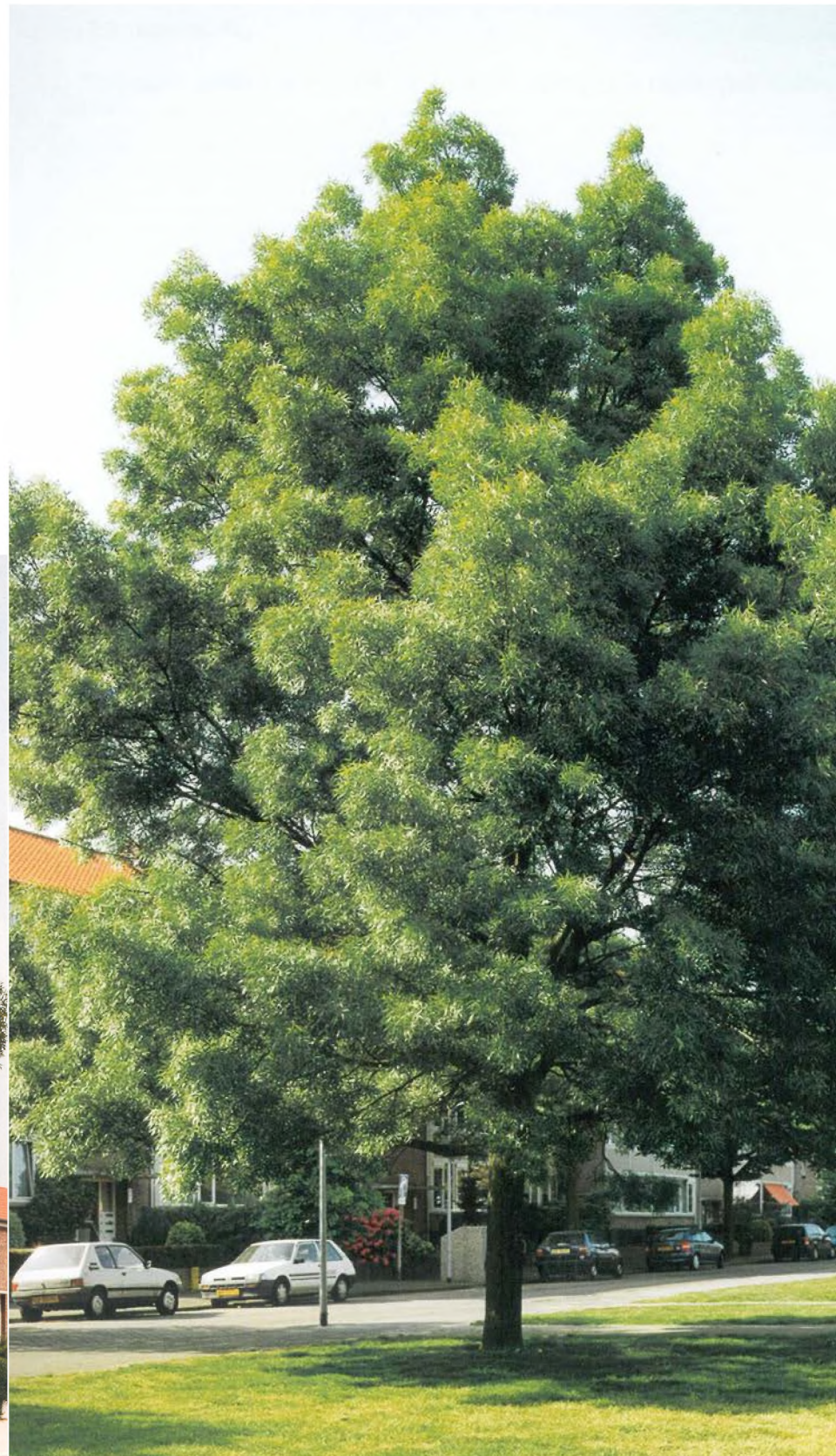
De klassieke scherm- of kandelaarvormig gesnoeide linde is dan weer het archetypen van de leiboom. De bomen kunnen als omlijsting gebruikt worden van een ruimte, bijvoorbeeld om de intimiteit van het hofje te benadrukken. Schermvormig gesnoeide bomen kunnen aan elkaar worden bevestigd, de kandelaarvorm kan los gebruikt worden.

Voor een speels effect kan gebruik gemaakt worden van andere vormen als kubus- of dakvorm. Deze geven een andere mate van beslotenheid waarbij de kubus, eventueel in rij gebruikt, meer openheid geeft en de dakvormig gesnoeide bomen letterlijk een dak maken boven een (kleine) ruimte..

Enkele typen bomen zijn bijzonder geschikt om te snoeien: de genoemde lindes, platanen, fruitbomen, esdoorns haagbeuken en tegenwoordig ook eiken.

inheemse solitaires

Inheemse solitaires

Op enkele plekken kunnen bomen iets groter worden om een stedenbouwkundige ruimte te ondersteunen. Dit zijn de plekken die kunnen fungeren als ontmoetingsplek voor de buurtbewoners en waar een gezellig bankje kan staan.

Bomen die hier uitermate voor geschikt zijn, zijn de linde, de es, de eik en de iep. Met name de es als snelgroeiende soort kan binnen afzienbare tijd een grote bijdrage leveren aan de aankleding van de openbare ruimte.

De kleinere stedenbouwkundige ruimtes worden niet uitgesloten van solitaires; deze zullen een aangepaste maatvoering hebben.

| wat is duurzaam?

de duurzame basis gecombineerd met technologie

duurzame basis

stedenbouwkundig, architectonisch en in materialisatie

De meest duurzame basis voor dit plan is eigenlijk al gelegd door de loop en het karakter van de Run als blauw-groene ruggengraat door het gebied. Deze beek zorgt voor een blijvende, natuurlijke aantrekkingskracht en ruimte in het plan. De logische wegenstructuur die daar uit ontstaat vormt op haar beurt de basis voor duurzaamheid in stedenbouwkundig opzicht. De grondslag is gelegd voor een wijk met een hoge mate van leefbaarheid, die over 100 jaar nog steeds bestaat.

duurzame basis

stedenbouwkundig, architectonisch en in materialisatie

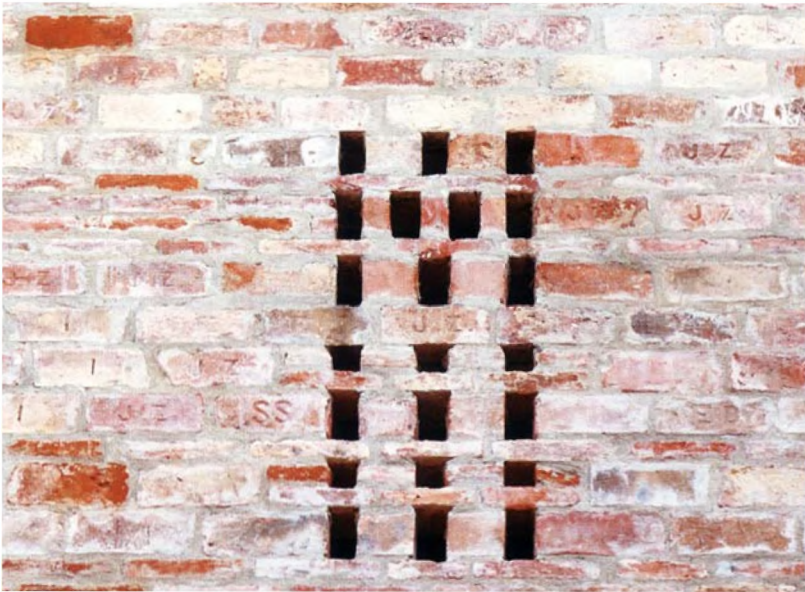
Kastelen, herenhuizen en boerderijen zijn in stedenbouwkundige zin bijna per definitie inherent aan duurzaamheid. Deze typologieën zijn ooit bedacht vanuit een noodzaak, een functie of pretentie behorend bij de tijd waarin ze zijn gerealiseerd. Wat ze gemeenschappelijk uitdragen zijn de toepassing van kwalitatief hoogwaardige materialen, hoogwaardige technische vaardigheid in het productieproces en overmaat.

Het zijn deze drie bovengenoemde kenmerken die het mogelijk maken dat wij in onze tijd nog kunnen genieten van dit erfgoed. Het zijn alle mooie karakteristieke panden, ze zijn nog steeds functioneel te gebruiken. Een kasteel, ooit bedoeld als vesting, is nu een appartementencomplex, vaak in de luxe sector. De boerderij, functioneel bedoeld voor de akkerbouw en veeteelt, kent nu vaak een utilitaire of enkel een woonbestemming. Denk aan kantoor aan huis, ateliers of musea. Het herenhuis was en blijft representatief. Echter, deze panden zijn nu vaak bestemd als advocatenkantoor, architectenbureau of ander kantoor. In het bestemmingsplan blijven ze uiteraard hun functie als woning vervullen.

Het kasteel, als vesting sober en solide geconstrueerd, de boerderij vooral functioneel van opzet en vaak als ensemble en het herenhuis dat in belangrijke mate representatief en pretentius zijn duurzame typologieën. De kwaliteit en de overmaat op een menselijke schaal staan garant voor duurzaamheid!

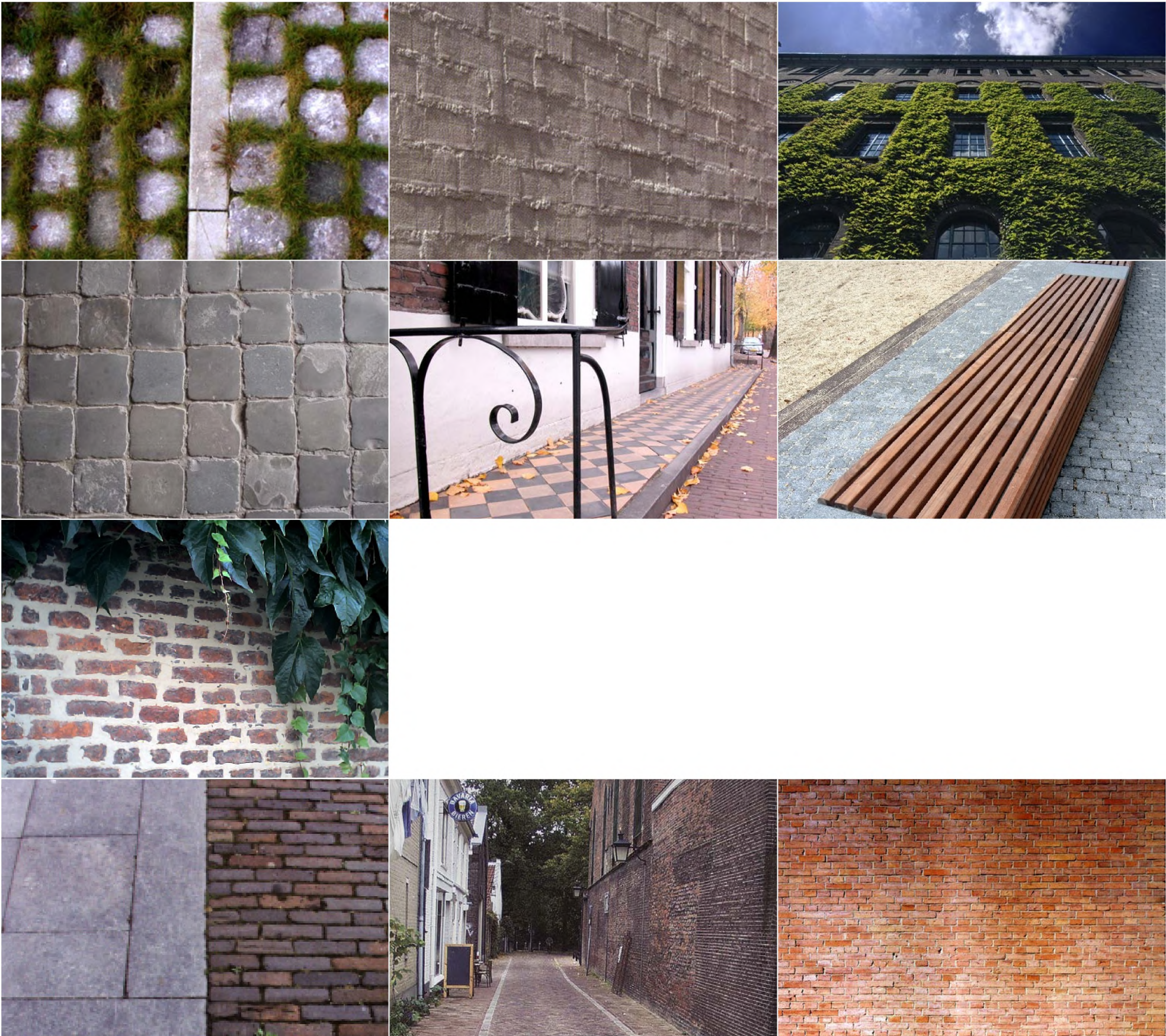

palet beekveld

architectonisch en stedenbouwkundig pallet

De aardappeleters 1885

Van Gogh maakte De aardappeleters in april/mei 1885 en zag dit werk als een soort meesterproef.

Hij koos een moeilijke compositie om te bewijzen dat hij op weg was een goede figuurschilder te worden. Bovendien wilde hij een echte 'boerenschilder' zijn, net als de Franse meester Jean-François Millet die hij zeer bewonderde.

Met De aardappeleters probeerde Van Gogh een heel realistisch 'boerenschilderij' te maken, zonder de werkelijkheid te idealiseren of - zoals andere schilders volgens hem deden - 'zoetsappig' te maken. Hij wilde benadrukken dat deze mensen 'met de handen die ze in de schotel steken, zelf de aarde hebben omgespit en [...] dat zij hun eten zo eerlijk verdiend hebben'.

Voor de gezichten streefde hij naar 'de kleur van een goed stoffige aardappel'.

Het algemeen motto ten aanzien van materiaalgebruik is 'hoe minder (verschillend) materiaal, hoe beter'. Baksteen en/of baksteen uitstraling is het 'dragend' materiaal met betrekking tot de vormgeving van het plan. Dit in de eerste plaats als aansluiting van het (beeld)kwaliteitsplan op de historische context.

Dit versterkt de eenheid binnen de gehele planopzet en onderstreept de continuïteit van het plan. Hierdoor kunnen weloverwogen kleur-, textuur- en formaatverschillen, verschillen in metselwerkverbanden en/of de specifieke detaillering van het metselwerk, de genuanceerde differentiatie tussen de gebouwen bewerkstelligen.

In afwijking van het thema 'baksteen en/of baksteen uitstraling' kan op bepaalde punten in het plangebied alternatief gevelmateriaal worden toegepast. Alternatieve gevelmaterialen zijn bijvoorbeeld pleisterwerk (wit), beton en natuursteen. Deze materialen kunnen slechts in ondergeschikte mate worden toegepast. Steeds moeten specifieke argumenten ten grondslag liggen aan de afwijking.

De baksteen uitstraling is ook leidend voor de inrichting van de verharde openbare ruimte.

met respect voor het verleden versus het kopiëren van historische stijlkenmerken

Met historiserende vormgeving wordt algemeen bedoeld het vormgeven van een object (gebouw, kunstwerk, gebruiksvoorwerp) dat er uit ziet alsof het al heel oud is, maar dat in werkelijkheid niet is. Er is tegenwoordig een duidelijke hang naar deze nostalgie. Ook wij, getuige dit beeld-kwaliteitsplan, hebben deze behoefte. Wie droomt er niet van te wonen in een mooi oud herenhuis op een prachtig landgoed. Mooie hoge plafonds met ornamenten, een haard in elke ruimte en een huishouding die je op je wenken bedient.

Het zijn mooie dromen. Het zijn echter niet alleen de dromen die wij hadden bij de ontwikkeling van dit plan. Wij verlangen terug naar de eerlijke waarden, zie de aardappeleters. De realiteit van vroeger. De nauwe straten, de sobere architectuur met, inderdaad, af en toe een herenhuis. Eerlijke materialen en architectuur vanuit de functie. Denk maar aan de grote schuurdeur voor paard en wagen en de kleinere staldeur voor personen. We hechten waarde aan goede proporties in architectuur en stedenbouw. Goed geproportioneerde openbare ruimtes, geen grote anonieme pleinen maar intieme, al dan niet, groene plekken die lucht geven in het plan. Prettige plekken om te verblijven.

Het zijn deze waarden die we willen nastreven in het plan. Het gaat dus niet alleen over het kopiëren van de zo bekende stijlkenmerken. We kiezen hierbij niet voor de gemakkelijke weg. Het gaat ons om het wezenlijke. We willen ontwerpen in de geest van de plek, met nostalgische gedachten, maar wel vertaald en geïnterpoleerd in plaats van gekopieerd naar onze tijd.

In dit beeldkwaliteitsplan zijn richtlijnen opgenomen voor de beeldkwaliteit van de bebouwing. De betekenis van richtlijnen is dat het de richting van denken weergeeft; het zijn hoofdlijnen, geen keurslijf. Het biedt de bij de uitwerking te betrekken architecten een kader, kapstok en vooral inspiratie. Richtlijnen voor beeldkwaliteit dienen architecten niet te belemmeren maar juist uit te dagen. De gebruikte afbeeldingen hebben slechts de bedoeling de richtlijnen en de beoogde kwaliteit te verduidelijken; ze mogen niet als 'zo moet het letterlijk' worden beschouwd.

van

tot

| ter inspiratie

historiserend bouwen betekent niet alleen het kopiëren van historische stijlkenmerken

09019

masterplan en beeldkwaliteitsplan beekveld . berlicum NB

bronvermelding:
Heemkundekring “de Plaets” te Berlicum

in opdracht van

beekveld vastgoed
bussele 26
5469dt erp

